

компетентні органи і спонукало їх виконувати свої повноваження. Наразі досі не прийнятий закон про аудиторську службу, після реорганізації цей орган все одно залишається підпорядкованим Кабінету Міністрів України через Міністра фінансів, а тому вона не може на сьогоднішній день виступати таким резонатором, і є лише службою внутрішнього аудиту Міністерства фінансів України, яка виділена в окремий орган.

Література

1. Про утворення Державної аудиторської служби України: постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 868. *Офіційний вісник України*. 2015. № 87. Ст. 2907.

2. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 03 лют. 2016 р. № 43. *Офіційний вісник України*. 2016. № 12. Ст. 506.

УДК 336.2.026 (043.2)

Вова В.М., Власюк Ю.І., студентки,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМАТИКА АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Формування сучасної податкової системи як основного джерела фінансового забезпечення виконання функцій держави є важливою складовою трансформації економічної системи України. Одне із ключових місць в процесі побудови ефективної податкової системи відведено акцизному податку. Якщо розглядати акцизний податок через сукупність принципів соціальної держави, а саме соціальну рівність, справедливість та справедливий розподіл соціального продукту, то акцизний податок характеризується своєю перевагою над ПДВ, так як підакцизні товари споживаються, як правило, більш заможною частиною населення, що сприяє досягненню фіскальної достатності.

Станом на сьогоднішній день, акцизний податок можна вважати одним із найбільш ризикових податків в аспекті його впливу на формування дохідної частини бюджету. Це викликано, насамперед, особливостями продукції, яка становить об'єкт оподаткування, векторними змінами законодавства, досить високими ставками на групи товарів, що постійно споживаються, а також досить низьким рівнем здійснення обліку платників та об'єктів оподаткування, і як наслідок неефективного державного контролю за обігом підакцизних товарів. Визначивши в ст. 212 ПК України платників акцизного податку, законодавець не врахував специфіки окремих груп підакцизних товарів.

Візьмемо наприклад, алкогольні напої [1]. На даний час, недостатній контроль за обігом алкогольних напоїв послаблює регулюючу функцію акцизного податку. Основний недолік цього контролю проявляється в тому, що він концентрується на рівні виробництва, а не споживання. Так, в країнах ЄС податковим агентом зі сплати акцизного податку з реалізації алкогольних напоїв виступає особа, яка реалізує товар кінцевому споживачеві, а в Україні – підприємство-виробник. У багатьох європейських країнах існує державна монополія на розподіл алкогольних напоїв. У таких державах, як Туреччина, Норвегія, Сербія державна монополія розповсюджується одночасно і на виробництво, і на розповсюдження алкогольних виробів [2].

Наступною проблемою акцизного оподаткування в Україні є досить високі ставки податку. Вони змушують підприємців вести тіньові операції. При цьому до деяких груп товарів (тютюнові вироби) застосовуються одночасно і адвалорні, і специфічні ставки. Обов'язок обчислення податкового зобов'язання покладений на платника податку. А з урахуванням положень ПК України, це досить складний процес, що потребує спеціальних знань. Разом з тим, законодавець вводить поняття мінімального акцизного податкового зобов'язання, що автоматично дозволяє платнику ухилятися від правильного обчислення податкового зобов'язання. Якщо такий крок введений з метою досягнення фіскальної достатності, то він не є виправданим. Такі тенденції призводять до того, що тіньовий ринок підакцизних товарів станом на сьогодні становить від 30 до 60%, тоді як в розвинених державах він тримається на рівні 10%. З метою подолання зазначеної проблеми та досягнення запланованих показників, законодавець почав використовувати практику з перенесення податкового тиску на споживача. Так, кожного півріччя підвищується акцизна ставка, і кінцеві споживачі змушені платити додатково 2-3% акцизу при роздрібній купівлі всіх підакцизних товарів – алкогольних і тютюнових виробів, пива і нафтопродуктів. Хоча, фахівці відзначають, що позитивного сумарного ефекту від цього нема.

При цьому, основними кроками на шляху вдосконалення механізму справляння акцизного податку, на наше переконання, повинні бути: забезпечення стабільності ставок цього платежу протягом тривалого періоду (як мінімум – 3-5 років); запровадження більш захищених від підробок акцизних марок на алкогольні і тютюнові вироби; розширення прав та підвищення рівня відповідальності працівників податкових та митних органів, задіяних у сфері контролю за виробництвом і обігом підакцизних товарів; суттєве збільшення переліку підакцизних товарів за рахунок ювелірних виробів, дорогих імпортованих автомобілів та інших предметів розкоші.

Практична реалізація пропонованих напрямів реформування механізму акцизного оподаткування призведе до формування прозорого і

стабільного правового поля діяльності платників цього платежу, сприятиме становленню справедливого конкурентного середовища та, одночасно, спричинить зростання обсягів надходжень акцизного податку до державного бюджету, що буде наслідком розширення бази його справляння [3].

Отже, автори вважають, що, не дивлячись на суттєве вдосконалення механізму справляння акцизного податку, що відбулось в Україні в результаті прийняття Податкового кодексу та внесення цілого ряду змін до цього нормативно-правового акту, сучасний порядок справляння зазначеної податкової форми і нині не є досконалим. Основні проблеми його функціонування пов'язані, насамперед, зі зростанням фіскальних властивостей та зменшенням регулюючого впливу цього платежу. Тому, нагальною потребою сьогодення є необхідність суттєвого вдосконалення порядку нарахування і сплати акцизу шляхом посилення його регулюючих властивостей та розширення бази оподаткування.

Література

1. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.04.2020).

2. Кошук Т.В. Адаптація податкового законодавства України стосовно справляння акцизного податку до директив ЄС. *Наукові праці НДФІ*. 2015. № 3. С. 2-7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2015_3_6 (дата звернення: 12.04.2020).

3. Шульга Т.М. Проблематика акцизного оподаткування в Україні. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2018. № 6. URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18stmovu.pdf>. (дата звернення: 12.04.2020).

УДК 347.77 (043.2)

Гавва С.К., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Дей М.О., к.ю.н., доцент

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (2014), тривалого процесу ратифікації набула чинності у повному обсязі 1 вересня 2017 року, підносить на новий рівень сучасні взаємозв'язки між Україною та ЄС. Згідно даної Угоди Україна повинна наблизити своє законодавство до правових норм Європи до 2023 року. Положення Угоди стосуються багатьох сфер життя та особливе місце належить сфері інтелектуальної власності, що закріплено Главою 9 [1]. Окрім цього, України є членом